

a Kappadokii. Mnohá z těchto území zpracoval při svých misijních cestách apoštol Pavel; na jiných místech založili sbory židé, kteří se vrátili z Jeruzaléma, kde uvěřili v Krista, když slyšeli Petrovo kázání o letnicích. (Viz Skutky 2,9-11)

1. list Petrův

1. Úvodní charakteristika

První list Petrův, který náleží k sedmi katolickým listům (Jak, Jud 1-2 Petr, 1-3 Jan), snad nejvýraznějším způsobem ze všech novozákonních spisů dává pokyny křesťanům pro život mezi pohany (srov. 3,15).

2. Autor, doba a místo sepsání, adresáti

První list Petrův byl pokládán od počátku za spis apoštola Petra. Jeho vysoké cenění je dosvědčeno již kolem r. 110 po Kr. v 2 Petr 3,1. Apoštol Petr je poprvé (kolem r. 180 po Kr.) jasně označen za autora dopisu Irenejem (*Adv. haer.* 4,9,2; 4,16,5).

Odesílatel se představuje jako „Petr apoštol Ježíše Krista“ (1,1). Je to tedy apoštol Šimon Petr, syn rybáře Jonáše (Mt 16,17; srov. Jan 1,42: syn Janův), jeden z Dvanácti, který se vždycky objevuje na prvním místě v seznamech apoštolů. *Proti Petrovu autorství je však možné předložit množství námitek: list je psán kvalitní řečtinou, která je příliš dobrá pro rybáře Petra pocházejícího z Galileje. List zjevně nevykresluje svému domnělému autorovi žádný osobní profil. List též nepřináší žádné osobní vzpomínky apoštola, žádné svědeckví očitého svědka událostí z Ježíšova života. Zpráva o Ježíšově utrpení (srov. 1 Petr 2,22-25) je formulována pouze jazykem prvokřesťanské tradice. Dále si lze všimnout obsahové blízkosti listu k Pavlovým listům (dopisní úvod; dopisní závěr). Silván (1 Petr 5,12) a Marek (5,13) náleží ke spolupracovníkům apoštola Pavla.*

První list Petrův se obrací na křesťany velké části Malé Asie; není oslovena žádná konkrétní církevní obec. V listu se neobjevují specifika, ze kterých by bylo možné vyvodit konkrétního příjemce listu.

V 1 Petr 5,13 se uvádí, že tento list je napsán v „Babylónu“. Po roce 70 po Kr. byl „Babylón“ v židovské apokalyptické literatuře krycím názvem pro Řím. Je pravděpodobné, že zničení Jeruzaléma Římany v roce 70 po Kr. bylo srovnáno se zničením Jeruzaléma Babylónany v roce 587 př. Kr. Existovalo však rovněž mnoho shodností v biblickém popisu Babylónu (např. modlářství, neřestný život, brutalita) a Říma v době sepsání 1 Petr.

První list Petrův ještě nepředpokládá žádné velké pronásledování křesťanů. První organizované pronásledování křesťanů v některých částech Římské říše nastává nejspíše za císaře Domiciána (81-96 po Kr.). Z toho důvodu je možné počítat s tím, že 1 Petr vznikl kolem roku 90 po Kr.

3. Struktura a obsah

1. Začátek listu (1,1-12)
  - 1.1. Preskript (1,1-2)
  - 1.2. Děkuvzdání Bohu za dar spásy v Ježíši Kristu (1,3-12)
2. Život křesťana a jeho identita (1,13-2,10)
  - 2.1. Výzva k poslušnosti a svatosti (1,13-16)
  - 2.2. Život v bázni (1,17-21)
  - 2.3. Bratrská láska (1,22-25)
  - 2.4. Touha po spojení s Kristem (2,1-3)
  - 2.5. Církevní obec jako Boží dům (2,4-8)
  - 2.6. Církevní obec jako Boží lid (2,9-10)
3. Povinnosti povolanych (2,11-4,11)
  - 3.1. Všeobecné a zásadní napomenutí (2,11-12)
  - 3.2. Napomenutí pro běžný křesťanský život (2,13-3,12)
    - a) Křesťané a stát (2,13-17)
    - b) Postavení otroků (2,18-25)
    - c) Vzájemný vztah manželů (3,1-7)
    - d) Vzájemné vztahy ve společenství (3,8-12)
  - 3.3. Napomenutí – připravenost k utrpení (3,13-4,11)
    - a) Zvěstování naděje v utrpení (3,13-17)
    - b) Příklad Kristův (3,18-22)
    - c) Osvědčení se v pokušeních (4,1-6)

- d) Eschatologická hodina (4,7-11)
- 4. Konečný cíl křesťanského povolání (4,12-5,11)
  - 4.1. Radost z účasti na utrpení Kristově (4,12-19)
  - 4.2. Napomenutí představených Božího stáde (5,1-5)
  - 4.3. Napomenutí k pokoře a bdělosti (5,6-11)
- 5. Závěr listu (5,12-14)
  - 5.1. Doručitel dopisu – Silván (5,12)
  - 5.2. Vyřízení pozdravů (5,13)
  - 5.3. Eschatokol (5,14)

4. Teologické poselství listu

Úvod dopisu 1 Petr 1,1 má základní výkladovou funkci. Prostřednictvím oslovení církevních obcí, „**vyvolení, kteří přebývají jako cizinci v diaspoře**“, autor listu tak přímo objasňuje své chápání křesťanské existence: Svět není domovem křesťanů, neboť v něm nemohou nalézt klid a bezpečí. Tento úděl křesťanské existence však neodpovídá antickému nepřátelskému postoji vůči světu, ale má věčný důvod: Křesťané jsou znovunarozeni „k živé naději skrze vzkříšení Ježíše Krista“ (1,3). Vzkříšení Ježíše Krista odnímá věřícím nicotnost a pomíjivost lidské existence. Ježíš je vykoupil svojí krví (1,18), uzdravil (2,25) a přivedl k Bohu (3,18). Křesťanská existence je podle svědectví 1 Petr existencí, která má původ ve křtu! Pokřtěný, který se nachází v čase mezi velikonočními událostmi a paruzií, není zproštěn nesnází ve světě, ale je uschopněn je zdolávat.

Viditelnou podobu získává novost křesťanské existence, která má za úkol svědčit ve světě. **Křesťané mají být svatí v celém způsobu života** (1,14-15; 2,1-2) a **mají usilovat o nepředstíranou bratrskou lásku** (1,22). **Mají se zdržovat sobeckých vášní** (2,11-12), všeho, v čem si libují pohané (4,3) a **mají žít podle vůle Boží** (4,1). Protože novému bytí zřetelně odpovídá nové jednání, jsou křesťané vystaveni potupě svého okolí (3,17). Odlišnost křesťanů zaráží pohany (4,4) a vyvolává v nich agresi. I když budou křesťané vybízet k správnému jednání uvnitř společnosti, musí trpět kvůli svému upoutání na Boha. Toto utrpení je milost před Bohem (2,19; 3,14; 2,20).

K utrpení jsou křesťané povoláni, neboť i Kristus trpěl nevinně (2,21-25).

Sociálně-etické pokyny 1 Petr směřují k integraci církevních obcí do společnosti a zároveň varují věřící, aby neztratili svou křesťanskou identitu. Utrpení se však nejeví jen jako následek nového chování křesťanů ve společnosti, nýbrž se **jedná o konstitutivní součást křesťanské existence, v níž se uskutečňuje vůle Boží** (4,19). **Utrpení je též zkouškou pravosti víry** (1,6; 4,12). **Kristus – vzorem pro snášení utrpení: jako on prošel skrze utrpení do nebeské slávy, tak i křesťané skrze utrpení dojdou spásy a nebeské slávy** (1,11; 4,13; 5,1). Jen ještě krátký čas musí křesťané doufat ve spásu na konci časů (1 Petr 1,5.9.10; 2,2), která je osvobodí od pozemských nesnází. Teologii 1 Petr zásadním způsobem utváří představa **sounáležitosti mezi trpícím Kristem a trpícím křesťanem. Spravedlivý trpí za nespravedlivé** (1 Petr 3,18), aby se též oni mohli nazývat spravedlivými (1 Petr 4,18). Lze tvrdit, že 1 Petr nepochybně náleží mezi teologicky nejbohatší novozákonní listy.

VÝZNAMNÁ MÍSTA Z LISTU :

1, 6 Z toho se radujte, i když snad máte ještě nakrátko projít zármutkem rozmanitých zkoušek, **7** Aby se pravost vaší víry, mnohem drahocennější než pomíjející zlato, jež přece jen letos bývá zkoušeno ohněm, prokázala k vaší chvále, slávě a cti v den, kdy se zjeví Ježíš Kristus. **8** Ač jste ho neviděli, milujete ho; ač ho ani nyní nevidíte, přec v něho věříte a jásáte nevýslovnou, vznešenou radostí, **9** A tak docházíte cíle víry, spasení duší

2, 5 I vy buďte živými kameny, z nichž se staví duchovní dům, abyste byli svatým kněžstvem a přinášeli duchovní oběti, milé Bohu pro Ježíše Krista. **6** Neboť v Písmu stojí: 'Hle, kladu na Siónu kámen vyvolený, úhelný, vzácný; kdo v něj věří, nebude zahanben.'" **7** Vám, kteří věříte, je vzácný, ale nevěřícím je to 'kámen, který stavitelé zavrhli; ten se stal kamenem úhelným', **8** ale i 'kamenem úrazu a skálou pádu'. Oni přicházejí k pádu svým vzdorem proti slovu – k tomu také byli určeni. **9** Vy jste však 'rod vyvolený, královské kněžstvo, národ svatý, lid náležející Bohu', abyste hlásali mocné skutky toho, kdo vás povolal ze tmy do svého podivuhodného světla.

3, 8 Nakonec pak: Všichni buďte jedné mysli, soucitní, plní bratrské lásky, milosrdní a pokorní, **9** neodplácejte zlým za zlé ani urážkou za urážku, naopak žehnejte; Vždyť jste byli povoláni k tomu, abyste se stali dědici požehnání. **10** 'Chceš-li milovat život a vidět dobré dny, zdržuj jazyk od zlého a rty od lstivých slov, **11** odvrát se od zlého a čiň dobré, hledej pokoj a usiluj o něj.

5. Literatura

- P. POKORNÝ, *Literární a teologický úvod do Nového zákona*, Praha: Vyšehrad, 1993.
P.-A. SEETHALER, *První a druhý list Petřův, List Judův*, MSKNZ 16, Kostelní Vydří: Karmelitánské nakladatelství 2001.
L. TICHÝ, *Úvod do Nového zákona*, Svitavy: Trinitas, 2003².